



Szépséghibák.



Tavaszi, pompás szép időnk van. Igazán jól esik ilyenkor a séta a mi ragyogóan fényes Andrássy-útunkon. Gyönyörködünk a színben gazdag pompás toalettokban. Micsoda tanulmány: napsugaras fény, tarka kelmék bájos színharmóniája, díszes paloták és a növényzet üde zöldje mint keret. Délceg, magas hölgy jön velünk szemben, tolokocsit hajt maga előtt, melyben kezetlen-lábatlan hölgy ül olyan remek szép arccal, aminőt a sors csak ritkán hoz elénk; a kísérője — mint már említém — sudár, magas termetű, egészséges úri nő, azonban arcvonásait alaposan elégtelenítette a himlő: ragyás. Ebben a pillanatban nehéz kérdést tettem fel magamnak és egész úton most már ezen gondolkoztam: ugyan melyik a szebbik: az a szép arcú kezetlen-lábatlan nő a kocsiban, vagy az ép, erős, szép testalkatú, de visszataszítóan himlőhelyes kísérőnője?

* * *

Bolyongok a könyvnyomtatásbeli díszmunkák hímes mezején és ugyanazt tapasztalom, amit Andrássy-úti sétámon: lépten-nyomon szép termetre és ragyás arcra, majd pedig szép arcra, de kezetlen-lábatlan törzsre akadok. Azt hiszem, nem fog ártani, ha bolyongásom tapasztalatait röviden megírom; sajnálom ugyan, hogy soraimat ábrákkal illusztrálni nem lehet, de tán így is megértjük egymást.

* * *

Jelszó: „divatos“. És mi volna ma divatosabb, mint domborítani? Domborítani minden áron! Az előttem fekvő levélpapiros szedője és nyomója is áldozatul esett a divat hóbortjának. A szedésben mi sem kifogásolható, a színezésben még kevésbé, egyszerű és csinos minden. De hát hol volna ebben a „divatos“, hol volna a „non plus ultra“, ha nem domborította volna erőszakkal a fősorokat, megfélekedve arról, hogy a levélpapirosnak mind a négy oldalát használni óhajtja a megrendelő, még pedig a nélkül, hogy hegy és völgy váltakozzék azon; lévén a hegy az első, a völgy a másik oldalon.

Tanulság: Ne domborítsunk minden áron és mindenütt. A domborításnak csak olyan reklámnyomatványoknál van helye, ahol ez a feltűnéskeltésre jó eszköz; esetleg egyik-másik könyvborítékon is megállja helyét, ha a papiros megfelelő. Sohasem szép és jó a domborítás mély, intenzív színekkel; mindig jobb, ha a papiros eredeti színe emelkedik ki a mély színből.

* * *

Jelszó: „Fúrni-faragni!“ Nagy feladat elé került mesterszedő szakértársunk: táncrendet kellett készítenie. Volt fejtörés és kétségbeesés: mivel? miből? Nincs semmi anyag! Kapkodás mindenhez, végre az utolsó szalmaszálhoz: a Mäser-lemezhez! Hosszas tervezgetés után neki gyürkőzik a munkának, alkotása a műkedvelő-munka remeke, céljának pompásan meg is felel, de a felső részét díszítő női fejet miért kellett Mäser-lemezbe vésnie? Nagy idővesztéssel és fáradsággal járt a finom vonalak kivésése, a munka e része mégis tökéletlen.

Tanulság: A Mäser-lemez arra való, hogy munkánkat alapszínekkel, tónusokkal tegyük élénkebbé. Különösebb kézi ügyesség esetében ez az alap szerényen díszíthető is, hogy így a síma alap egyhangúságát némileg ellensúlyozzuk. Lehetőleg negatív díszítmények bevésésére törekedjünk, mert az anyag erre a legalkalmasabb. Kerüljük a vékony vonalakat, az önálló ornamentumokat, de különösen a figurális dísz: emberi és állati alakokat.

* * *

Jelszó: „csak vonalakkal díszíteni!“ Ez a jelszó Németországból került hozzánk és itt túltengésbe csapott át. Bizonyíték az előttünk fekvő könyvboríték, melynek szedője valóságos útvesztőt épített girbe-görbe vonalas, hasas barlangokból, „kaszlikból“, meanderekből és párhuzamos vonalokból, melyekben bőven van képviselve a nyolcadpetit finomtól a félpetites vastagságúig minden vonalfajta.

Tanulság: A vonalas ékítmény használata indokolt és hasznos, már csak azért is, mert e használat könnyű; általános is lehet, hiszen vonal mindenütt van. De mint mindenben, itt is fontos a mértékletesség; a soktól megcsömörlünk. Legyen itt is irányadó, hogy a szöveg a fő, a vonalakkal pedig mérsékelten díszítsük, élénkítsük a sorokat és pedig főleg egyenes, s csak ritkább esetben görbített vonalakkal. Egyik „művész“ szakértársunk ugyan azt mondta, hogy „teheti, aki érti!“ De hát ez csak akkor állja meg helyét, ha a vonalas szekrény bírja.

Augenfeld M. Miksa.

